Tanóra / modul címe:

MADÁCH IMRE: AZ EMBER TRAGÉDIÁJA
AKADÉMIKUS VITA

A tanóra célja:

Akadémikus vita – *Az ember tragédiája* című művel való több tanórányi foglalkozás zárása. Olyan, mindenkit érintő érdekes és izgalmas kérdések állnak Madách művének középpontjában (mi az élet értelme, meddig terjed az egyén hatóköre, miben érhető el az ember szabadsága, megy-e előbbre az emberiség, van-e értelme a küzdésnek, nemes tettnek stb.), amelyekről érdemes elgondolkodni, amelyek vitára, vélemények ütköztetésére serkentik az embert.
Az akadémikus vita több szempontból érdekes és hasznos módszer. Egyrészt így alkalmazni tudjátok az érvelési stratégiákat, felhasználhatjátok a különböző érvfajtákat, másrészt gyakoroljátok az önkifejezés, gondolatközlés nem is olyan egyszerű feladatát. Mindeközben a közös beszélgetés hatásos, egymást és önmagatokat formáló élményét nyeritek, s arra is serkenthet benneteket, hogy a későbbiekben is gondolkodjatok ezeken az érdekes filozófiai problémákon.

1. Feladat

Alakítsatok hatfős vitacsoportokat!

2. Feladat

Hozzatok létre a hatfős vitacsoportokon belül háromfős csapatokat!

3. Feladat

Döntsétek el, hogy a vitacsoporton belül melyik háromfős csapat érvel majd az állítás/kérdés mellett, s melyik érvel ellene!

4. Feladat

Lapozd fel Madách *Az ember tragédiája* című művének 15. színét ott, ahol Ádám felteszi kérdéseit az Úrnak!
Olvasd el azt a szövegrészt, amely úgy kezdődik, *„Uram! rettentő látások gyötörtek, / És nem tudom, mi bennök a való.”*, s végződik azzal, hogy *„Fog korlátozni az arasznyi lét. / És biztosítva áll nagyság, erény.”*!
Olvass lassan, figyelmesen, s közben idézd fel magadban az elmúlt órán megbeszélteket: mit is jelentenek Ádám kérdései, mit is válaszol az Úr!

5. Feladat

Valóban jobb nem tudni a túlvilág létéről és az emberiség sorsáról, jövőjéről?

Az általatok alakított háromfős csoportokban gyűjtsetek érveket, illetve ellenérveket annak megfelelően, hogy a támogató vagy az ellenző oldalt választottátok!
Ha szerintetek (a szerepetek szerint) jobb nem tudni a túlvilág létéről és az emberiség sorsáról, azaz támogatjátok ezt az álláspontot, akkor gyűjtsetek minél több érvet mellette!
Ha viszont ezt rossznak látjátok, ellenzitek ezt a nézetet, akkor keressetek ellenérveket!
(6 perc)

6. Feladat

Alakítsatok új háromtagú csoportokat úgy, hogy egy csapatban az azonos álláspontot képviselők találkozzanak (együtt üljenek a támogatók, együtt az ellenzők)!
Arra figyeljetek, hogy ne kerüljetek olyan diáktársatok mellé, akivel eddig dolgoztatok!

7. Feladat

Beszéljétek meg, hasonlítsátok össze, bővítsétek ki érveiteket avagy ellenérveiteket, hogy részletesebb, alaposabb érvrendszerhez jussatok!
(5 perc)

8. Feladat

Üljetek vissza az alapcsoportotokba, azaz eredeti helyetekre!

9. Feladat

Beszéljétek meg, hasonlítsátok össze, bővítsétek ki érveiteket vagy ellenérveiteket, hogy még pontosabb, részletesebb, alaposabb érvrendszert dolgozhassatok ki álláspontotok igazolására!
Az egyeztetés után rangsoroljátok érveiteket, melyek a gyengébbek, az erősebbek, a legerősebbek!
Beszéljétek meg, milyen sorrendben célszerű előadni az érveket annak érdekében, hogy vitapartnereiteket meggyőzhessétek!
(5 perc)

10. Feladat

Rendeződjetek az eredeti hatfős vitacsoportokba, mert eljött a vita ideje! Alakítsatok kis kört, hogy jól lássátok és halljátok egymást!

11. Feladat

Ismertessétek az álláspontjaitokat úgy, hogy az érveiteket először az egyik, aztán a másik oldal képviselői adják elő!
Közben, míg hallgatjátok a vitapartnereket, készítsetek jegyzetet, írjatok le néhány elhangzó gondolatot, érvet, amihez majd szeretnétek hozzászólni!
Ha mindkét tábor elmondta álláspontját, felsorolta érveit, akkor jöjjenek a hozzászólások, ütköztessétek további (akár menet közben jött) pro és kontra érveiteket!
Vitatkozzatok bátran, győzzétek meg társaitokat! Beszélgetés közben figyeljetek arra, hogy ne tegyetek gúnyos, bántó megjegyzéseket mások véleményére, érvére, ne fajuljon veszekedéssé a véleményütköztetés, azaz a vita tiszta maradjon!
Abban az esetben, ha a csoportotok hamarabb végzett a vitával, akkor a vitapartnereitekkel közösen összegezzétek az álláspontokat, hozzatok létre zárónyilatkozatot (szóban), ez lehet konszenzusos (megegyezésen alapuló) is!
(11 perc)

12. Feladat

Írj a füzetedbe háromperces esszét, amelyben megfogalmazod személyes véleményedet, összegzed magadnak érzéseidet, kételyeidet a felvetett kérdéssel, problémával kapcsolatban! Azt is rögzítheted (ha történt ilyen), hogyan, minek a hatására változott meg a véleményed!
(3 perc)